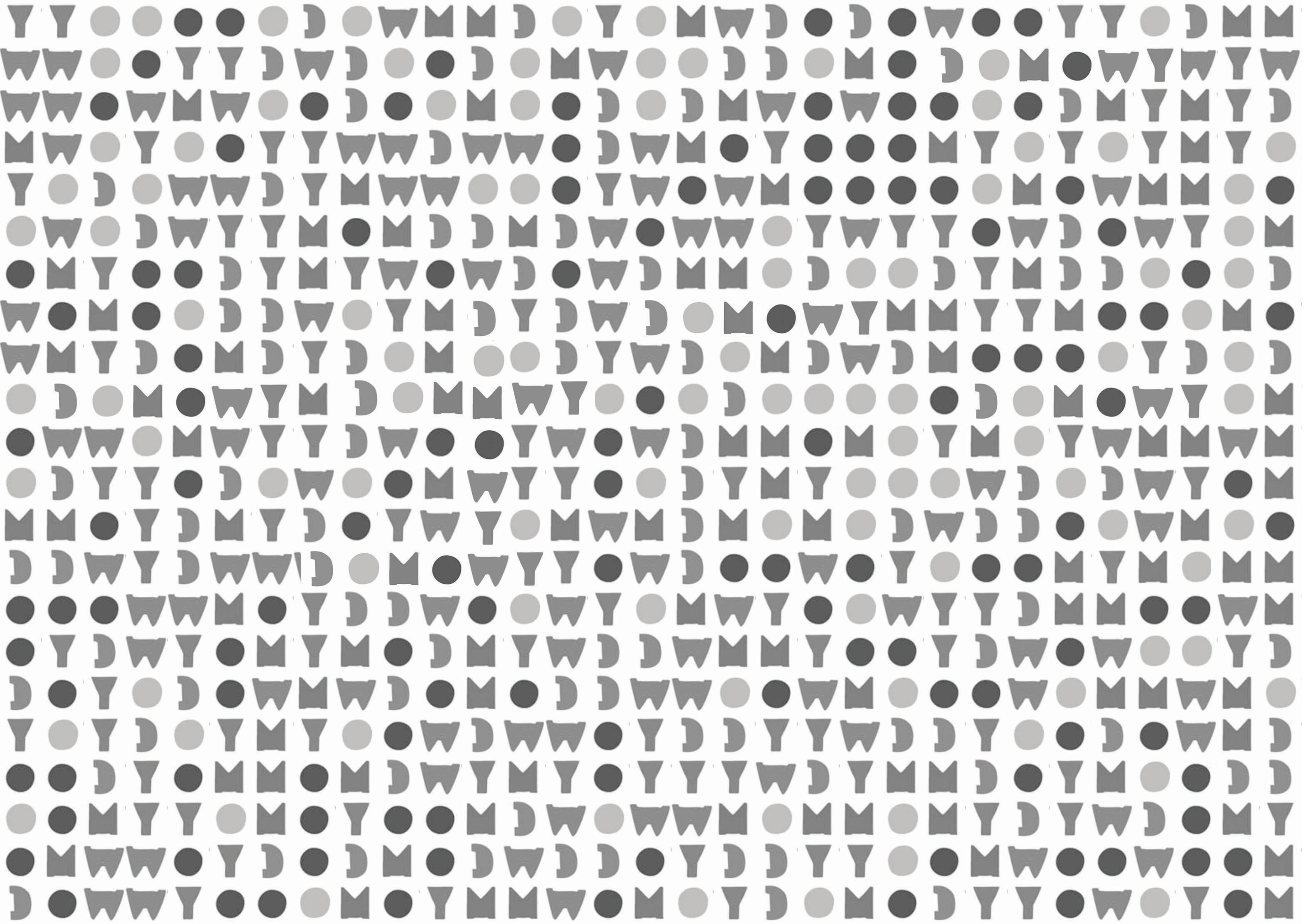

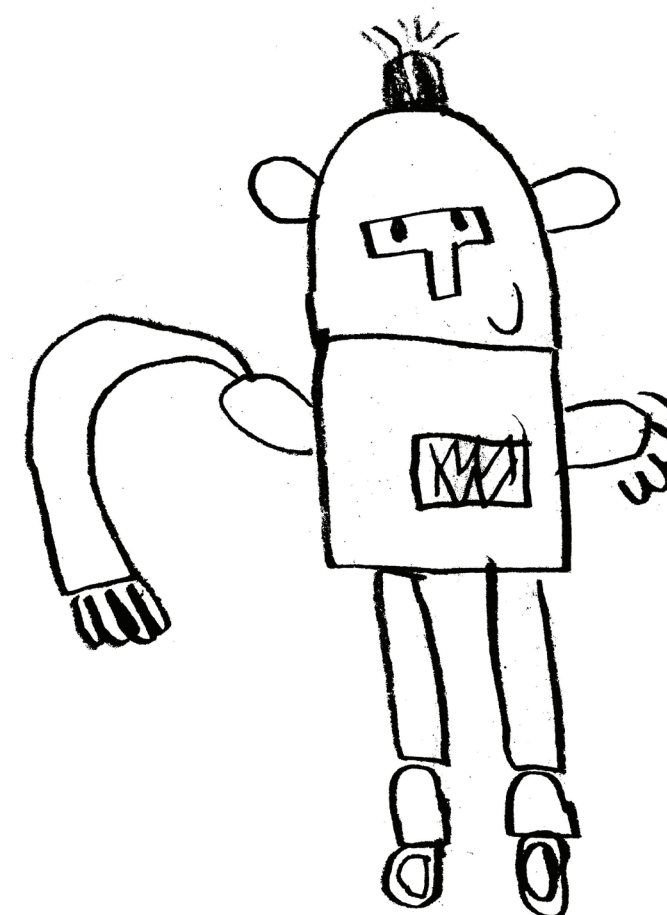
S Ł O W N I K

Opracujcie stronę tytułową waszego Słownika DoMowego, bawiąc się kształtami liter, kolorami i materiałami. Dodajcie swoje nazwisko i imiona.

*Dzieci bzdurzą i – że tak powiem – chcą być bzdurzone. Potem im to przechodzi.
Któremu nie przejdzie – zostaje poetą.*
Julian Tuwim

Słownik DoMowy to zeszyt twórczy do zbierania, utrwalania i przetwarzania rodzinnych „słownych historii” – niezwykłych wynalazków językowych najmłodszych, „nowej mowy” nieco starszych czy niezapomnianych powiedzonek seniorów.

Powstał jako inspiracja w programie „DoMowy – rodzinne historie o słowach”, w ramach którego w bibliotekach w całej Polsce odbywają się warsztaty słowotwórcze o rodzinnej polszczyźnie. Bibliotekarze i edukatorzy prowadzący zajęcia korzystają z książki ze scenariuszami zajęć oraz wielu innych materiałów edukacyjnych – filmów z ekspertami, webinarów oraz interaktywnej gry i słowniczka online z najciekawszymi słówkami z warsztatów, które czekają na stronie: domowy.ceo.org.pl.

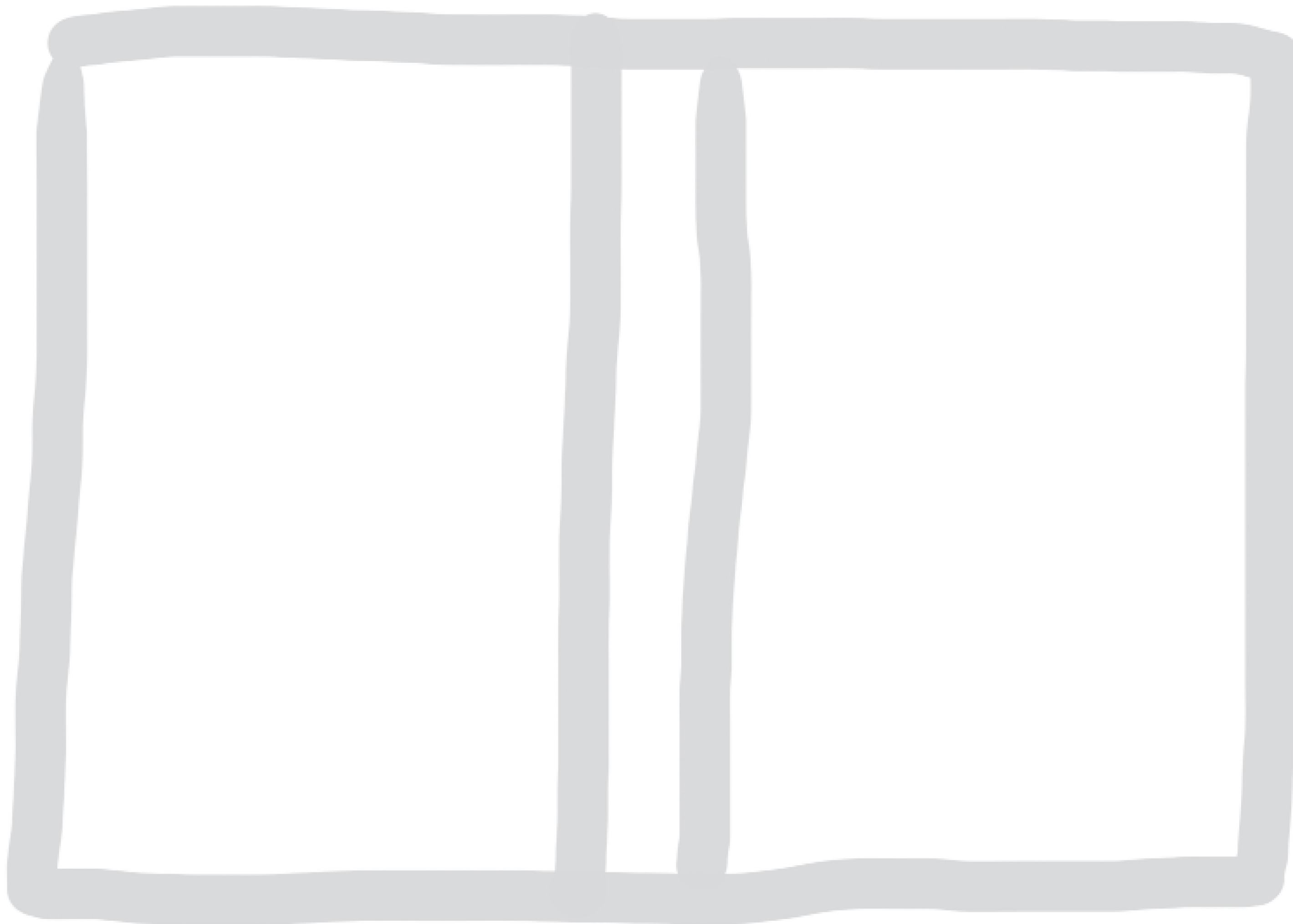
Bardzo chcemy „być bzdurzeni” i liczymy na to, że wasz „Słownik DoMowy” szybko zaczął wypełniać odkrywcze, piękne, wzruszające i zabawne rodzinne słowa, obrazki i historie, a ten egzemplarz z czasem stanie się niepowtarzalnym rodzinnym skarbem.

Na końcu zeszytu polecamy listę książek rozwijających inwencję językową (nie tylko) dzieci, przede wszystkim zbiorów wierszy. Dopisujcie własne propozycje i dzielcie się z nami, pisząc na: domowy@ceo.org.pl

(Słowo)twórczej zabawy!

Katarzyna Sołtan-Młodożeniec
pomysłodawczyni i koordynatorka programu
DoMowy – rodzinne historie o słowach

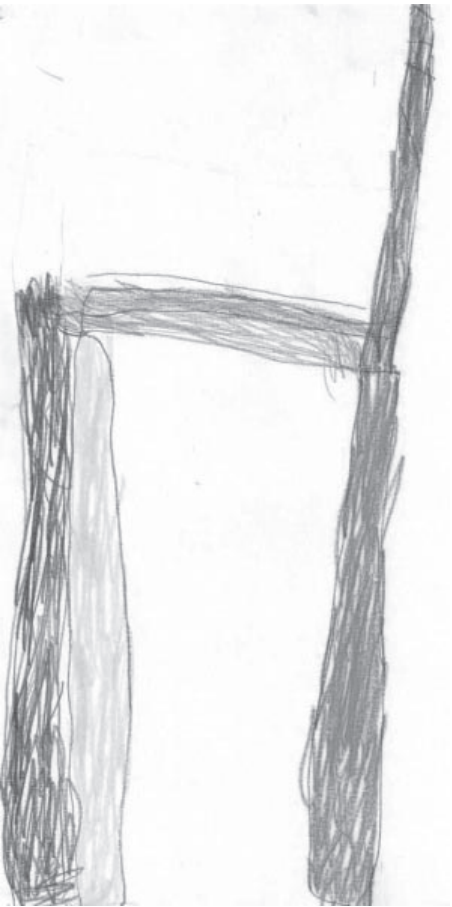
Narysujcie waszą rodzinę w oknie domu.

Narysujcie portrety członków waszej rodziny z wykorzystaniem liter, na które zaczynają się ich imiona. Spróbujcie pokazać ważne cechy każdej z osób. Nie zapomnijcie o domowych zwierzętach.

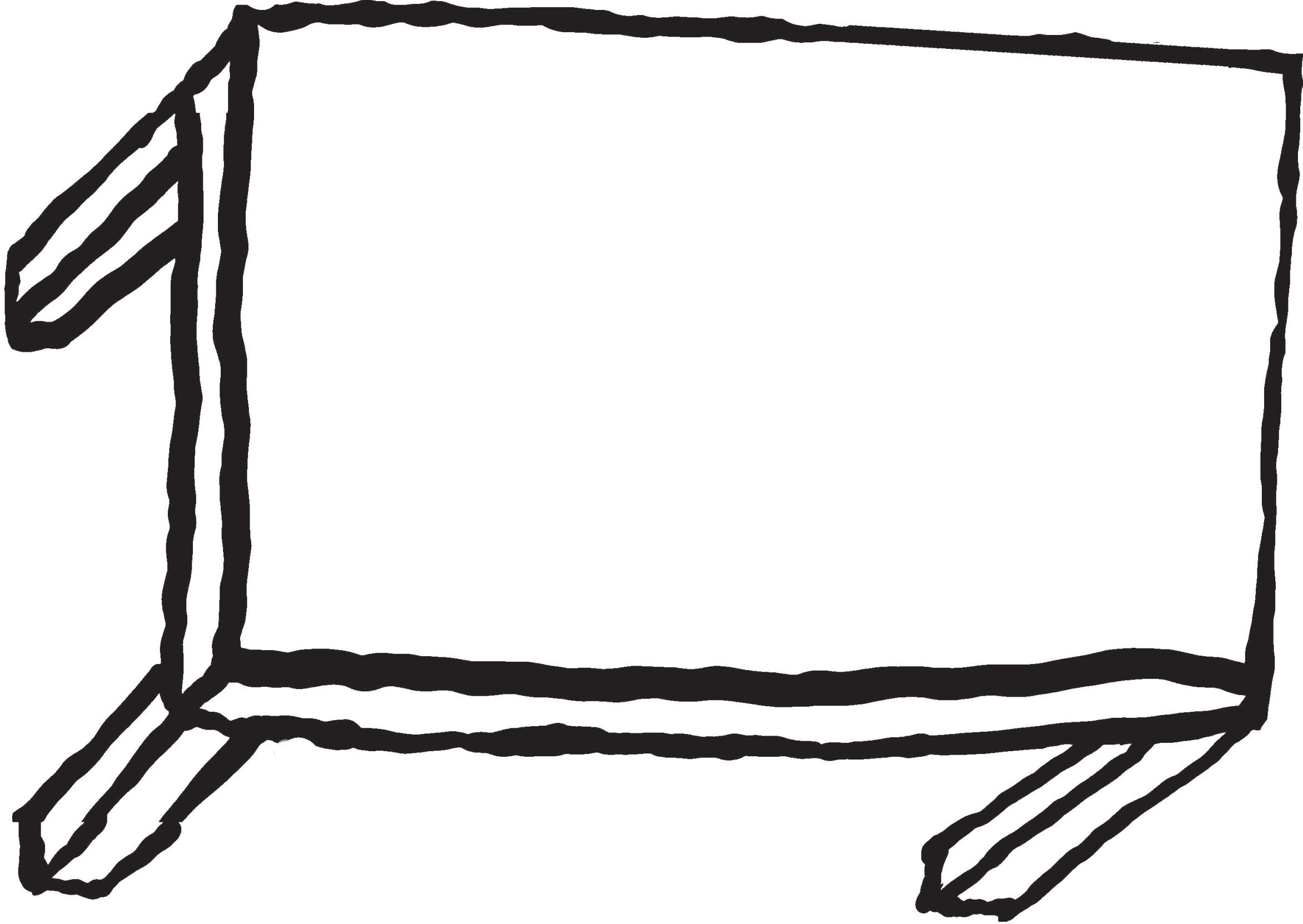

Jak myślicie, co to za miejsca lub sprzęty w domu: przysiódek, kapciapa, gradło, płuczek, leżko, siedziesto, pantoflak, wchody, utulele, kwiaton? Narysujcie plan waszego domu/mieszkania i zaznaczcie na nim najważniejsze dla was punkty czy przedmioty. Zastanówcie się, jak je nazywacie. Podpiszcie te wyjątkowe.

przysiódek - łaboret, kapciapa - garderoba, gradło - radio, płuczek - prysznic, leżko - łóżko, siedziesto - krzesło, pantoflak - szafka na buty, wchody - schody, utulele - kołdra, kwiaton - wazon

Wasz stół domowy. Narysujcie na nim rodzinny obiad czy inny łączący domowników posiłek. Podpiszcie dania i produkty, którym nadaliście własne nazwy. Jak myślicie, jak smakują i wyglądają: chrupnik, lizania, farfoclanki, lawa?

chrupnik – zupa z chrupiącymi składnikami, lizania – lizania, farfoclanki – farfoclanki, lawa – lawa

Przepis do Mowy na

Pychotnego!

Zbieramy słowa, historie i rzeczy. Czy trzymacie przydasie w podłóжку? Narysujcie i nazwijcie swój domowy skarbiec i przechowywane w nim skarby.

Spróbujcie wyrazić znaczenie waszych wybranych słówek poprzez ich formę. Narysujcie je, inspirując się płaczami Witka.

A hand-drawn word 'PLAZA' in a stylized, expressive font. The letters are thick and black, with some internal shading and a slightly irregular, sketchy quality. The 'P' is large and prominent, followed by 'L', 'A', 'Z', and 'A'. The overall style is reminiscent of a child's drawing or a spontaneous artistic expression.

plaza - pnąca

Macie w domu kalendarz z zaznaczonymi ważnymi datami? Stwórzcie jego autorską wersję. Nazwijcie dni i miesiące tak, by przypominały ważne w rodzinie wydarzenia przypadające w tym czasie czy pasowały do waszych skojarzeń z tym okresem w roku. Np. maj to dla was **aj!** czy **chwilotrwa**j****?

Kalendarz do Mowy...

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

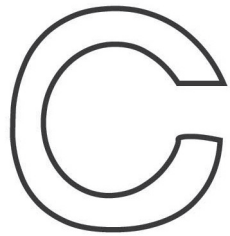
.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

.....						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SŁOWNIK

D

E

F

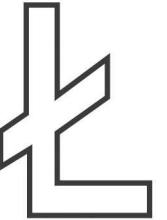
G

H

I

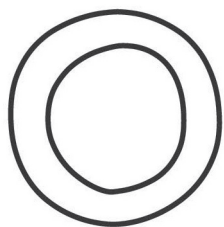
J

K

M

N

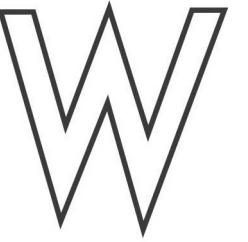
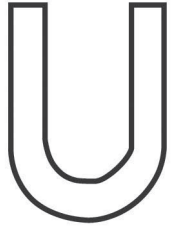

R

S

\$

T

Y

Z

INSPIRUJĄCE UTWORY ROZWIJAJĄCE WYOBRAŹNIĘ SŁOWOTWÓRCZĄ (NIE TYLKO) DZIECI

Polecamy do wspólnego czytania i rodzinnych zabaw językowych.

Jerzy Bralczyk *500 zdań polskich* 2015, *1000 słów* 2017 i inne tego autora

Lewis Carroll, *Po drugiej stronie lustra i co tam Alicja znalazła* (*Through the Looking-Glass and What Alice Found There*, 1871 - w tym wiersz *Jabberwocky*) - różne tłumaczenia i wydania

Bartek Chaciński *Totalny słownik najmłodszej polszczyzny*, Znak, Kraków 2007

Agnieszka Frączek *Chichopotam* 2006, *Kanapka i innych wierszy kapka* 2008, *Kelner Kornel i inne wiersze niesforne* 2009, *Muł mądrała i innych wierszy co niemiara*, 2009, *Jedna literka, a zmiana wielka* 2011, *Rymowane dranie w tranie, czyli wiersze trudne niesłychanie* 2013, *Siano w głowie, czyli trafiła kosa na idiom* 2013 oraz *Rany Julek. O tym, jak Julian Tuwim został poetą* 2013 i inne tej autorki

Joanna Kulmowa, *Kulmowa dzieciom* (a szczególnie rozdział *Aż tyle naplątania*), Oficyna Wydawnicza G&P, Poznań 2018

Yee-lum Mak *Innymi słowy. Niezwykłe słowa z różnych stron świata*, przeł. Michał Rusinek, Egmont, Warszawa 2018

Joanna Mueller *Piraci dobrej roboty i strofy o innych stworach*, Biuro Literackie, Stronie Śląskie 2017

Sergio Olivotti *Zwierzoo objaśniarka. Wynalazek, który zmienił świat*, przeł. Joanna Wajs, Nasza Księgarnia, Warszawa 2018

Grażyna Plebanek, *Słowa na szczęście i inne nienazwane stany duszy*, Agora, Warszawa 2019

Michał Rusinek *Jak przekreślać i przeklinać*, Znak Emotikon, Kraków 2016 i inne tego autora

Catarina Sobral *Aciumpa*, przeł. Tomasz Pindel, Dwie Siostry, Warszawa 2017

Sposoby na zaśnięcie we współczesnych wierszach i ilustracjach dla dzieci (autorzy wierszy: Wojciech Bonowicz, Darek Foks, Jerzy Jarniewicz, Bogusław Kierc, Zbigniew Machej, Joanna Mueller, Anna Podczaszy, Bohdan Zadura, Filip Zawada), red. A. Burszta, Biuro Literackie, Wrocław 2015

Małgorzata Strzałkowska *Wierszyki łamiące języki* 2006 i inne tej autorki

Wisława Szymborska, *Rymowanki dla dużych dzieci* 2012, *Błysk rewolwru* 2013 i inne tej autorki

Julian Tuwim *Wiersze dla dzieci*, Warszawa 1955 (i inne wydania) oraz inne tego autora

Danuta Wawiłow *Wierszykarnia* (np. wiersze *Rupaki*, *Kałużyści*), Nasza Księgarnia, Warszawa 2016 i inne tej autorki

Tytuł: **Słownik DoMowy**
pod redakcją Katarzyny Sołtan-Młodożeniec

Pomysły na zadania
Małgorzata Leszko, Joanna Mueller,
Katarzyna Sołtan-Młodożeniec

Słowa i ilustracje
Uczestnicy programu DoMowy w bibliotekach w całej Polsce. Dziękujemy!

Opracowanie graficzne
Piotr Młodożeniec

Korekta
Zespół

Zeszyt powstał w ramach programu DoMowy – rodzinne historie o słowach 2020.

Wydanie I, Warszawa 2020
Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

Creative Commons Uznanie autorstwa Na tych samych warunkach
3.0 Polska (BY-SA)

ISBN 978-83-66150-26-3

Organizator

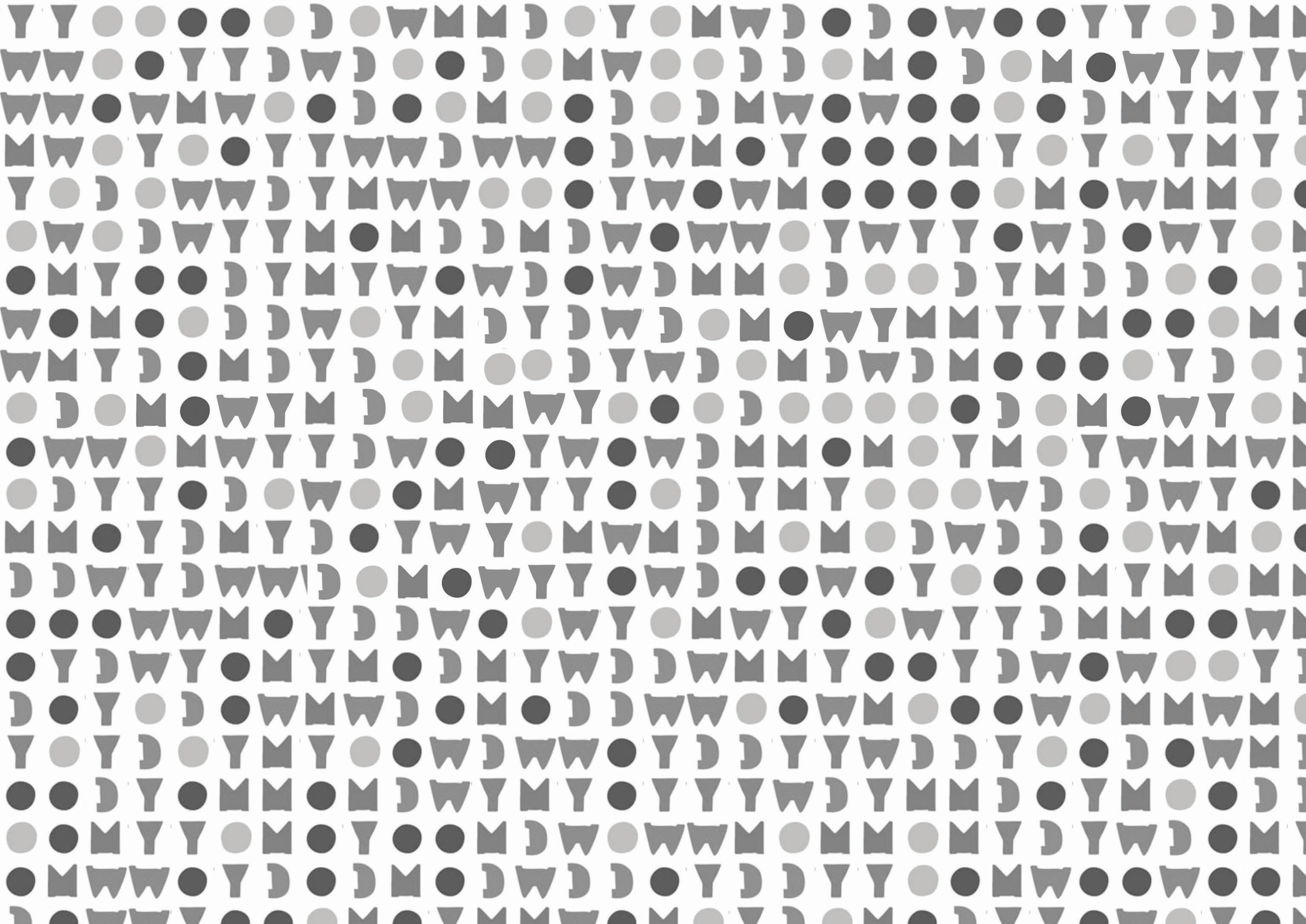

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu
Ojczysty – dodaj do ulubionych 2020.

domowy.ceo.org.pl

Organizator

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu

OJCZYSTY - DODAJ
DO ULUBIONYCH

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Ojczyści – dodaj do ulubionych 2021”